

Sygn. akt III AUa 808/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Feliksa Wilk
Sędziowie:	SSA Jadwiga Radzikowska SSA Iwona Łuka-Kliszcz (spr.)
Protokolant:	st. prot. sądowy Anna Baran

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **J. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy J. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 24 kwietnia 2012 r. sygn. akt V U 269/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 808/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie **J. J.** od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. z dnia 31 stycznia 2012 r. odmawiającej mu prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca J. J., ur. (...), w okresie od dnia 9 marca 1972 r. do 30 czerwca 1993 r. zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie(...)w M. na stanowisku monteraspawacza. Początkowo pracował jako pomocnik, a w 1975 r. uzyskał uprawnienia do wykonywania prac spawalniczych. W powyższym okresie zatrudnienia praca wnioskodawcy polegała na demontażu i montażu urządzeń odlewniczych i hutniczych wraz z przynależnymi do nich instalacjami transportu pneumatycznego, hydrauliki siłowej, chłodzenia, wentylacji i odpylania. Wykonywał on czynności polegające na spawaniu elementów, ich wycinaniu, skręcaniu, oczyszczeniu i malowaniu, przy czym spawanie zajmowało mu ok. połowę czasu pracy. Część prac

monterskich i malarskich wykonywał na terenie hali na poziomie gruntu, a część na wysokości – podobnie było z pracami spawalniczymi. Przy pracy posługiwał się palnikiem, kluczami łomami, młotami, wciągarkami, a do malowania wykorzystywał pędzel. Natomiast przez okres 2-3 miesięcy przed zakończeniem powyższego zatrudnienia wnioskodawca zajmował stanowisko brygadzysty, jednakże charakter jego pracy nie uległ wtedy zmianie, a dodatkowo musiał jeszcze rozdzielać pracę podległym pracownikom. Wnioskodawca otrzymał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym podano, że w okresie od dnia 9 marca 1972 r. do 30 czerwca 1993 r. wykonywał on prace montersko-spawalnicze określone w wykazie A dział V poz. 5 i 6 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy przytoczył treść art. 184 ust. 1 art. 27 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) i wywiódł, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego m.in. w art. 32 (tj. 60 lat), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn (tj. co najmniej 15 lat) oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. co najmniej 25 lat dla mężczyzn). Wnioskodawca J. J. osiągnął wiek 60 lat oraz posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Nie legitymuje się on jednak ponad 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, albowiem do takiego stażu nie można zaliczyć okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w M. od dnia 9 marca 1972 r. do 30 czerwca 1993 r. jako monter-spawacz. W ocenie Sądu Okręgowego pracy wnioskodawcy nie można bowiem uznać za pracę w szczególnych warunkach, o jakiej mowa w wykazie A dziale V pkt 5 i 6 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Ujęte ta zostały prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości oraz prace malarskie konstrukcji na wysokości. Tymczasem wnioskodawca wykonywał pracę przy montażu konstrukcji metalowych jedynie w części na wysokości, a w pozostałym czasie również na poziomie gruntu w hali. Wadliwe jest więc wydane mu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wskazujące na wykonywanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, o jakiej mowa w wykazie A dziale V pkt 5 i 6 załącznika do powołanego wyżej rozporządzenia. Sporne zatrudnienie wnioskodawcy nie może być również uznane za pracę przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym. Wnioskodawca nie wykonywała bowiem tylko i wyłącznie prac spawalniczych, ale jedynie ok. 50% czasu pracy. W konsekwencji uznał Sąd Okręgowy, że organ rentowy trafnie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury i odwołanie oddalił.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wywiódł wnioskodawca J. J. zaskarżając go w całości. Zarzucił błędy w ustaleniach faktycznych i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu prawa do emerytury, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania. Wniósł także o dodatkowe przeprowadzenie dowodów z zeznań dwóch świadków.

W uzasadnieniu apelujący podniósł m.in., że przez cały czas w okresie zatrudnienia Przedsiębiorstwie (...) w M. wykonywał pracę w szczególnych warunkach na stanowiskach wymienionych w wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Nie zmienia tego fakt, że miał szeroki zakres obowiązków pracowniczych, który odpowiadał pracom montera, spawacza i malarza. Zdaniem apelującego, ówczesna specyfikacja jego zakładu pracy wskazuje, że wszystkie osoba tam zatrudnione wykonywały pracę w szkodliwych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie spór ogniskował się wokół jednej kwestii, a mianowicie czy praca wykonywana przez wnioskodawcę J. J. w okresie od dnia 9 marca 1972 r. do 30 czerwca 1993 r. w Przedsiębiorstwie(...)w M. na stanowisku montera-spawacza, była pracą świadczoną stale i w pełnym wymiarze czasu w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8 poz. 43 ze zm.), a w konsekwencji czy wnioskodawca osiągnął wymagany powołanym rozporządzeniem staż pracy uprawniający do emerytury w obniżonym wieku w trybie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt.1 ustawy. Ustęp 2 cytowanego przepisu stanowi, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Na podstawie ust. 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. zwanego dalej „rozporządzeniem”. Rozporządzenie to wymienia enumeratywnie rodzaje wykonywanych prac, które uznawane są za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Paragraf 2 cytowanego rozporządzenia stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Zgodnie z §3 rozporządzenia, za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Na podstawie § 4 ust. 1 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji słusznie nie uznał jako pracy w szczególnych warunkach spornego okresu zatrudnienia J. J. w Przedsiębiorstwie (...) w M.. Wykonywana przez niego praca nie mieści się bowiem ani w określonym w wykazie A dział V poz. 5 i 6 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., gdzie wyraźnie jest mowa o pracach przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości oraz pracach malarskich konstrukcji na wysokości, ani też w dziale XIV poz. 12 tego wykazu, gdzie ujęto prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorym. Jak wynika z ustaleń Sądu pierwszej instancji, praca wnioskodawcy w spornym okresie polegała na demontażu i montażu urządzeń odlewniczych i hutniczych oraz na spawaniu elementów, a także ich wycinaniu, skręcaniu, oczyszczeniu i malowaniu, przy czym jedynie część prac wykonywał na wysokości, a pozostałe na terenie hali na poziomie gruntu. Ponadto z dopuszczonych przez Sąd Apelacyjny dowodów w postaci dokumentacji zalegającej w aktach pracowniczych wnioskodawcy (z Archiwum Zakładowego (...) Urzędu Wojewódzkiego) wynika, że w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał również prace ślusarskie. Nigdy zaś nie świadczył pracy w pełnym wymiarze czasu pracy wykonując albo pracę monterskie lub malarskie na wysokości lub stale i w pełnym, wymiarze czasu pracy przy spawaniu. A tylko praca na tych stanowiskach wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy została ujęta w powołanym wyżej wykazie prac w szczególnych warunkach. O uprawnieniach pracownika do emerytury na warunkach przewidzianych w cytowanych wyżej przepisach decyduje obiektywne wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, czyli na enumeratywnie wymienionych stanowiskach pracy, a nie przekonanie pracownika, że sam charakter lub warunki pracy wystarczają do uznania jej za wykonywaną w szczególnych warunkach. Fakt, iż w wydanym wnioskodawcy świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach powołano się na rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w

sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (wskazując wykaz A dział V poz. 5 i 6), nie może rodzić po stronie wnioskodawcy uprawnienia do nabycia świadczenia emerytalnego. Świadczenia pracy (wykonywania pracy w szczególnych warunkach), nie są dokumentami urzędowymi, lecz dokumentami prywatnymi, wystawianymi przez pracodawcę, a zatem wyłącznie oświadczeniem wiedzy tego pracodawcy, które może być podważane w każdy sposób przed sądem w postępowaniu w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Sąd nie jest w żaden sposób związany oceną charakteru zatrudnienia pracownika dokonaną przez pracodawcę w wystawionym pracownikowi świadectwie pracy czy w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ma ono służyć jedynie celom dowodowym. Dokument ten podlega co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód (tylko dokumenty wystawione przez organy państwowe albo organy wykonujące zadania z zakresu administracji państwowej stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone; por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09, LEX nr 518067 oraz z dnia 23 listopada 2005 r., I UK 15/04, OSNAP 2005 nr 11, poz. 161). Dopuszczone przez Sąd pierwszej instancji dowody, w tym również z zeznań świadków, a także dopuszczona przez Sąd Apelacyjny dokumentacja pracownicza ze spornego okresu, potwierdziły że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie(...)w M. nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach wymienionych w wykazie A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Wobec tego jako trafne należy ocenić wnioski, do których doszedł Sąd pierwszej instancji, iż J. J. nie spełnił warunku posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, dlatego też prawo do emerytury w obniżonym wieku w trybie art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS mu nie przysługuje.

Zawarte w apelacji osobowe wnioski dowodowe w ocenie Sądu Apelacyjnego nie zasługiwały na uwzględnienie, a to wobec treści art. 381 k.p.c., albowiem apelujący mógł je powołać w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji.

W kontekście powyższego Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutów apelacji i uznając ją za bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.